

od cveta do cveta in naposled kakor misel zopet izgine. Viseč nad ali pod cvetom potika vanj svoj tenki kljunček, kakor bi cvet poljuboval ...»

Biologi poznajo 319 vrst kolibrijev, ki so uvrščeni v 125 rodov. Najbolj pogosto živijo v toplih predelih Južne Amerike, in to od tihomorske obale do zasneženih Andov. Nekatere vrste pridejo tudi v severnejše kraje, celo do Aljaske, vendar se v hladnih obdobjih odselijo na jug. Spadajo med najmanjše krilatce, saj tehta najbolj droben komaj dva grama! Ko se samci bleščijo v zeleni, modri, vijoličasti in zlati barvi z vsemi prelivami, so zelo privlačni ne le za skromneje odete samice, marveč tudi za človeško oko. V hitrem, danes bi dejali, helikopterskem letu se kolibri spreletava, kot pripoveduje Erjavec, od cveta do cveta. Pri tem lahko utripa s krili celo do petinsedemdesetkrat na sekundo. Za prehrano s svojim tankim, ukrivljenim kljunčkom ne srka zgolj medicine iz cvetnih čaš, pač pa mu teknejo tudi mušice in druge drobne žuželke. Pri nekaterih tropskih rastlinah so kolibriji pomembni opraševalci cvetov.

Sam sem naletel na gnezdece Anninega kolibrija na sinovem vrtu v kraju Concord blizu San Francisca. Drobná bela skodelica na veji mehiškega ligustra je imela v premeru komaj dva do tri centimetre, na dnu pa sta ležala dva črvička, pozneje se je pokazalo, da sta bila mladička. Gnezdo je pogosto obiskovala skromno, sivkasto obarvana samica, medtem ko sem imel priložnost videti samca precej pozneje, na drugem kraju. Zanj je poleg običajnega mavričnega perja značilen rdeči podbradek.

Zanimiv je starinski izvor imena tega v Kaliforniji najpogostejšega kolibrija (*Calypte anna*), ki sega v davni začetek 19. stoletja. Imenovan je bil namreč po Anni Debelle, princesi d'Essling (1802-1887), prvi dvorni dami cesarice Eugenije, soproge francoskega cesarja Napoleona III. Njen plemiški mož François Victor Massena je bil amaterski ornitolog in je v življenju zbral kar 12.000 vrst ptic. Zaradi velike oddaljenosti »celine čez lužo« od Evrope plemenita Anna zagotovo ni nikdar uzrla v naravi drobnega lepota, krščenega po njej ...

Mihael Brenčič: Ljubljanska geološka šola • Nove knjige

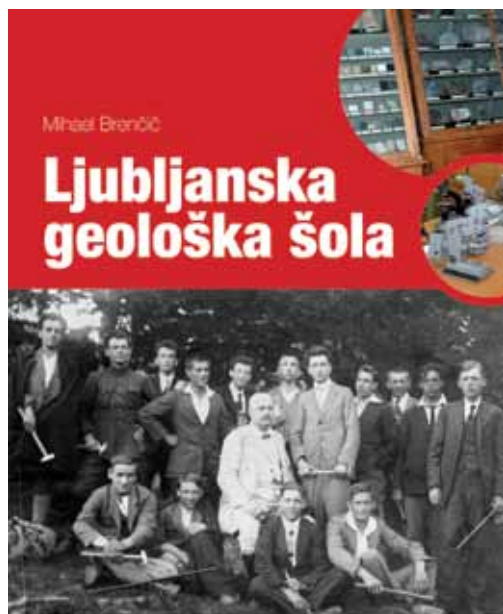
Mihael Brenčič: *Ljubljanska geološka šola: zgodovina poučevanja geologije na Univerzi v Ljubljani*

Nina Zupančič

V letu 2019 je Univerza v Ljubljani slavila stoto obletnico delovanja. Oddelek za geologijo Naravoslovnotehniške fakultete sodi med ustanoviteljice naše najpomembnejše visokošolske izobraževalne ustanove. Prva obeleževanja tega pomembnega dogodka so se začela že v maju leta 2019 in se nadaljevala celo leto. Pripravili smo kar nekaj različnih dogodkov, med pomembnejše pa

zagotovo sodi izid knjige rednega profesorja dr. Mihaela Brenčiča, diplomiranega inženirja, *Ljubljanska geološka šola: zgodovina poučevanja geologije na Univerzi v Ljubljani* (Naravoslovnotehniška fakulteta, Ljubljana, 2019).

V delu je prvič zbran in dokumentiran razvoj poučevanja geologije v Sloveniji in hkrati Oddelka za geologijo. V začetnih poglavjih je

Zgodovina poučevanja geologije
na Univerzi v Ljubljani

predstavljen razvoj poučevanja geologije v Sloveniji, tako z vidika učbenikov kot pouka geologije v splošnih in specializiranih šolah. Sledi oris razvoja Univerze v Ljubljani in z njo tudi študija geologije. Geologijo so prvotno poučevali na dveh različnih fakultetah, Filozofski in Tehniški. Kasneje se je študij združil na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo in po njenem razpadu ostal na Naravoslovnotehniški fakulteti. V nadaljevanju se je avtor posvetil razvoju organizacijske sheme in pregledu strokovno-raziskovalnega dela, ki je potekalo v okviru Inštituta za geologijo. Poseben poudarek je namenjen razvoju in pomenu zbirk. Danes so mineraloška, petrološka, rudna, paleontološka, osteološka in stratigrafska zbirka združene v stavbi Montanistike in vabijo k ogledu tako študente kot tudi zunanje obiskovalce.

S časom se je spreminjal tudi študijski program, se dopolnjeval z novimi vsebinami ter se prilagajal gospodarskim in družbenim razmeram.

Profesor Karel Hinterlechner (sedi skrajno levo) in študentje na terenskih vajah.

Profesor Vasilij Vasiljevič Nikitin v Oplotnici na Pohorju med terensko razlago.

Zanimivo je, kako lahko je bilo študijske programe spreminjati in prilagajati nekdanji primerjavi z današnjim časom. Prav tako so bili tudi študentje bistveno bolj obremenjeni z obveznostmi. Študij geologije so vedno pomembno dopolnjevale tudi obštudijske dejavnosti, kot so študentska gibanja, Skok čez kožo, Slovensko geološko društvo in organizacije študentov geologije.

Večino bralcev bo verjetno najbolj pritegnilo poglavje *Življenjepisi*, kjer je avtor predstavil vse učitelje, ki so na ljubljanski univerzi nekdanj

poučevali geologijo, od prvega rednega predavatelja, prof. dr. Karla Hinterlechnerja, do zadnjega, akad. prof. dr. Maria Pleničarja. Med njimi je kar nekaj tujcev, predvsem z ruskega govornega območja in iz sosednjih slovanskih republik, ter dve profesorici. Ljudmila Dolar Mantuani se je v zgodovino ljubljanske univerze zapisala tudi kot ena od prvih docentk. Kratek povzetek v angleškem jeziku omogoči vsaj delen vpogled v zgodovino razvoja slovenske geološke šole tudi tujemu bralcu. Posebna popestritev knjige je slikovno gradivo, ki bi brez te publikacije še vedno ostalo raztreseno in morda tudi izgubljeno po najrazličnejših kotih in predalih.

Pričujoča knjiga ni le zbirni dokument zgodovine poučevanja geologije, temveč je po zaslugi lepega jezika in spretnega izražanja avtorja tudi prijetno branje za vse, tudi tiste, ki niso neposredno povezani z geologijo ali Univerzo v Ljubljani. Odkriva nam zanimivo in pomembno dediščino, ki tako ne bo utonila v pozabo.